Gemeente Assen

Raadsvoorstel

Onderwerp	Visie op inwonersparticipatie
Kenmerk	R00151/P126667
Datum verzending	vrijdag 9 april 2021
Besluitvormende raad	donderdag 20 mei 2021
Consulterende raad	
Namens	het college van burgemeester en wethouders van gemeente Assen de heer M.L.J. Out, burgemeester de heer T. Dijkstra, secretaris

1 Beslispunten

De visie op inwonersparticipatie vast te stellen.

2 Inleiding

Mede als uitwerking van het bestuursakkoord en “Het Verhaal van Assen” hebben wij medio 2020 opdracht gegeven een visie op inwonersparticipatie op te stellen. We willen met de uitvoering van deze visie Assenaren vaker, actiever én gerichter informeren & betrekken bij plannen door vroeg in het proces in gesprek te gaan.

Vanaf het begin van het proces is gewerkt met een klankbordgroep met vertegenwoodigers uit diverse teams in de organisatie, de participatie- en cliëntenraad, een aantal betrokkenen vanuit externe organisaties en een aantal inwoners.

Op 8 december 2020 is de conceptvisie in een werksessie gepresenteerd aan en besproken in uw raad. In die bijeenkomst zijn ook uw reacties opgehaald. Met behulp van uw reacties is de visie verder vormgegeven.
We hebben een aantal wijzigingen ten opzichte van de conceptversie naar aanleiding van uw reactie en de reacties vanuit de klankbordgroep. Het gaat om:

- we hebben de structuur aangepast en de tekst korter en bondiger gemaakt;
- om een brede groep, soms moeilijk bereikbare inwoners, te laten participeren, hebben we in de visie opgenomen dat we verplicht zijn om ons tot het uiterste te zullen inspannen om alle relevante doelgroepen te bereiken. Hiertoe wordt altijd een mix van fysieke en digitale communicatiemiddelen ingezet. Basis uitgangspunt is bovendien begrijpelijk taalgebruik;
- u gaf aan dat participatie wel meerwaarde moet hebben. Niet participeren om te participeren, maar met een bepaald doel. Ook gaf u aan dat we inwoners niet te vaak moeten vragen te participeren. Wij delen uw mening. Voor de start van ieder project kijken we of participatie meerwaarde heeft en zo ja, hoe dat traject er dan uit komt te zien. Om te voorkomen dat we binnen korte tijd drie keer hetzelfde gebied ingaan voor individuele vraagstukken, gaan we een informatiesysteem ontwikkelen waar een ieder toegang toe kan krijgen. Daarin nemen we op welke participatieprocessen er lopen, wanneer en waar. In dit informatiesysteem wordt ook bijgehouden welke trajecten er al zijn geweest, waar, hoeveel deelnemers er waren en welke

opmerkingen er zijn gemaakt. We creëren een collectief geheugen en maken hier dagelijks gebruik van;
- u gaf aan dat als we inwoners benaderen om te participeren, duidelijk moet zijn welk belang en welke rol en invloed zij hierbij hebben. Dat helpt bij het creëren van draagvlak. Daarnaast is ook een heldere terugkoppeling essentieel. Mensen willen weten wat er met hun input is gebeurd. Deze punten hebben we opgenomen in de uitgangspunten en de participatiestrategie. Ons uitgangspunt is: helder, eerlijk en tijdig communiceren, ook in de nazorgfase. We zijn transparant over hoe we op basis van de inbreng van inwoners gekomen zijn tot bepaalde keuzes. De bedoeling is om aan het begin van een project uitgebreid stil te staan bij de invulling van inwonersparticipatie. Dit leidt tot een participatiestrategie. Daarbij worden afspraken gemaakt over onder andere de kaders (waar gaat de participatie wel/niet over), hoe worden na de participatie keuzes gemaakt en door wie;
- u heeft de wens geuit om twee keer per jaar een aantal participatiestrategieën te evalueren. De procesregisseur participatie zal 2x per jaar een evaluatiebijeenkomst met uw raad organiseren;
- in college- en raadsvoorstellen is een participatieparagraaf opgenomen. U wees er op dat deze paragraaf vaak niet of summier wordt ingevuld. Wij hebben besloten dat een projectplan, collegevoorstel of raadsvoorstel zonder participatieparagraaf voortaan geen doorgang meer vindt. Dit betekent overigens niet automatisch dat we altijd vergaande participatie toepassen, maar wel dat we een bewuste keuze maken voor de te hanteren participatiestrategie.

Voor de realisatie van deze visie werken we intern met een realisatieplan. De procesregisseur participatie is verantwoordelijk voor de voortgang in de realisatie van de ambities, de daadwerkelijke realisatie en het bewaken van de kwaliteit van zowel het proces als de participatieaanpak. Hierbij is de procesregisseur participatie dus verantwoordelijk voor het geheel van ondersteuning aan het primaire proces, zodat daar participatie conform de visie wordt uitgevoerd.

Het intern te gebruiken realisatieplan omvat onder andere:
- een bewustwordingscampagne;
- scholing en training medewerkers;
- opzetten informatiepunt t.b.v. overzicht en coördinatie;
- opleiden participatiecoaches;
- rol- en taakomschrijvingen;
- een gespreksleidraad participatiestrategie;
- een routewijzer inwonersparticipatie.

De omgevingsvisie, welke volgende maand aan uw raad wordt aangeboden is in nauwe samenhang met de ontwikkeling van deze visie op participatie opgesteld. De uitgangspunten uit de visie op participatie zijn daarmee ook van toepassing op de uitwerkingen uit de omgevingsvisie.

Deze visie op inwonersparticipatie is een uitvloeisel van de totale opdracht op participatie. Na de visie op inwonersparticipatie volgt binnenkort een aanpak op overheidsparticipatie. Hiervoor bespreken wij in het tweede kwartaal een opdrachtformulering.

3 Beoogd effect

Samen met anderen plannen maken over zaken die raken, levert betere resultaten op. Door beter aan te sluiten bij behoeften, maken we een prettigere woon- en leefomgeving voor onze inwoners en een beter ondernemersklimaat.

Participatie stimuleert onderlinge contacten, maakt inwoners meer verantwoordelijk voor hun omgeving en zorgt daardoor voor een sterkere relatie met de lokale overheid.

Het creëren van meer onderling begrip. We streven ernaar te handelen op basis van gelijke kennis en informatie. Hierdoor krijgen alle betrokkenen inzicht in elkaars mening en het proces van keuzes maken.

De huidige maatschappij vraagt om samenwerking rondom grotere thema's en het kunnen begrijpen van informatie. Als mensen dezelfde informatie hebben in duidelijke taal, wordt ook meer helder hoe ze daarover mee kunnen praten.

Nieuwe wetten vereisen dat de gemeente informatie beschibaar stelt en kan uitleggen hoe keuzes gemaakt worden.

4 Argumenten

4.1 Deze visie geeft een kader voor het denken en handelen van ambtenaren en bestuurders rondom participatie. Deze visie is het vertrekpunt om via inwonersparticipatie de kennis en ervaring, creativiteit en organisatiekracht van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te benutten bij het maken van de beste keuzes voor de stad. Keuzes die Assen leefbaar en sterk houden.

Het standaardiseren van het proces en het toepassen van deze werkwijze leidt tot een meer eenduidige aanpak, betere resultaten en meer creativiteit in de uitvoering.

4.2 Deze visie vraagt om een goede uitvoering. Voor het realiseren van deze visie is een investering aan de voorkant nodig. De bedoeling is dat nu investeren uiteindelijk efficiëntie en effectiviteit oplevert.

5 Kanttekeningen

5.1 In de afgelopen jaren is het begrip participatie een containerbegrip geworden. We moeten ons er van bewust zijn dat de term op verschillende manieren wordt gebruikt. Dat vraagt van ons dat we elke keer afstemmen dat onze gesprekspartners hetzelfde onder participatie verstaan als dat wij bedoelen. Deze visie richt zich expliciet op inwonersparticipatie. Voor de aanpak op overheidsparticipatie volgt later dit jaar een opdracht.

5.2 We zetten de komende twee jaren stevig in om deze visie en werkwijze in de hele organisatie uit te dragen. In 2023 vraagt dit evaluatie en afhankelijk van de uitkomst bepalen we het verdere vervolg inclusief eventuele vervolginvesteringen.

6 Kosten, baten en dekking

Het college heeft in januari 2021 ingestemd met een budgetaanvraag van € 130.000 voor procesregie op participatie in 2021 en dekking uit de algemene middelen. Hiertoe wordt een bestemmingsvoorstel van € 130.000 ingediend bij de behandeling van de jaarrekening 2020 voor de bestemming van de niet benutte MBA-middelen à € 130.000 voor procesregie op participatie.

Het budget dat gedekt moet worden voor de realisatie van de visie is voor 2022 een bedrag van € 189.000 en voor 2023 een bedrag van € 78.750. Het college overweegt hiervoor een beroep te doen op de resterende ambitiemiddelen in de Algemene Reserve. Dit komt dan als voorstel aan de raad terug bij de Kaderbrief 2022.

7 Communicatie, participatie

Aan het begin van het traject om te komen tot een visie op inwonersparticipatie is een klankbordgroep ingesteld. In de klankbordgroep zaten vertegenwoordigers vanuit diverse gemeentelijke teams, maatschappelijke organisaties, Raad voor de Cliëntparticipatie, de Participatieraad en enkele inwoners. Deze groep is vier keer bijeen geweest. We hebben hen op de hoogte gehouden van de stand van zaken en hebben hun reacties meegenomen. Ook is halverwege het traject een werksessie met uw raad georganiseerd.

In de visie hebben we opgenomen dat we verplicht zijn ons tot het uiterste te zullen inspannen om alle relevante doelgroepen te bereiken. Door altijd een mix van fysieke en digitale communicatiemiddelen in

te zetten, hopen we een brede groep inwoners te kunnen bereiken. Iedereen kan dan op een manier meedoen/reageren die het beste bij hem/haar past. Basisuitgangspunt is begrijpelijk taalgebruik.

Ook voor de realisatiefase willen we gebruik blijven maken van de klankbordgroep voor constructieve en structurele feedback. Hoe vaak en in welke vorm wordt nog nader bepaald in afstemming met de klankbordgroep.

De Raad voor de Cliëntparticipatie en de Participatieraad zijn betrokken bij de totstandkoming van de voorliggende visie. Zij waren vertegenwoordigd in de klankbordgroep. Ook tijdens de realisatiefase blijven zij betrokken.

8 Vervolg

De realisatie van de aanpak om de ambities uit de visie op inwonersparticipatie waar te kunnen maken, beslaat minimaal twee jaar. Onderdeel van de realisatie is de borging binnen de organisatie. Vooruitlopend op de periode na de realisatie voorzien wij blijvende en structurele aandacht rondom participatie. Coördinatie, ontwikkeling, blijvende ondersteuning en evaluatie zijn voorbeelden van structurele inzet. In welke vorm en omvang dit voor Assen georganiseerd moet worden zal in de laatste fase van de realisatie, de structurele inbedding, omschreven worden waarna een voorstel volgt. Daarbij zal een evaluatie plaatsvinden en die wordt besproken met de klankbordgroep en uw raad.

9 Bijlagen

In de bijlage treft u de visie op inwonersparticipatie en een persbericht aan.

De raad van de gemeente Assen,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 april 2021.

Besluit

De visie op participatie vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van donderdag 20 mei 2021.

De raad voornoemd,

Voorzitter, M.L.J. Out

Griffier, J. de Jonge